

แนวทางการฝึกภาคปฏิบัติ ๓¹

การฝึกภาคปฏิบัติ ๓ เป็นการฝึกครั้งแรกสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรปี ๒๕๕๙ ดังนั้นจึงได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการประชุมคณะกรรมการฝึกฯ ๓ ไปแล้วจำนวน ๓ ครั้งระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยได้นำไปจัดทำแนวทางการฝึก ๓ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

๑ ปรัชญาและความสำคัญของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่ว่า “การสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นการศึกษาเพื่อการสร้างหลักประกันความมั่นคงของมนุษย์ ความเป็นธรรมทางสังคมและการพัฒนาสังคม การยอมรับความหลากหลายในมิติต่างๆ การสร้างสังคมที่ไม่กีดกันและเลือกปฏิบัติ เคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน และสิทธิการเข้าถึงบริการของทุกภาคส่วน การรับใช้สังคม และการสร้างสำนึกในการรับผิดชอบต่อนานาชาติ” และวัตถุประสงค์ของการฝึก ๓ คือ

๑) มีความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม มีความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้วิธีวิทยาในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และมีทักษะวิชาชีพ สามารถประยุกต์และพัฒนาเครื่องมือการทำงานในองค์กร ชุมชน กลุ่มเป้าหมายต่างๆ และครอบครัวได้

๒) สามารถบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ ทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่เชื่อมโยงการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ มีความสามารถพัฒนาทวิการทำงานใหม่ๆ และประยุกต์เครื่องมือการทำงานทางวิชาชีพในการทำงานกับคน องค์กร ท้องถิ่น ชุมชน สังคม ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค สาขาล รวมทั้งสามารถทำงานแบบสหวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

๓) มีคุณธรรม จริยธรรมทางวิชาชีพ มีจิตสาธารณะและสามารถเป็นผู้นำการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

สำหรับความเชื่อมโยงของการฝึกภาคปฏิบัติ ทั้ง ๓ ฝึก กำหนดขึ้นเพื่อให้ศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง กล่าวคือ

- ฝึก ๑ ฝึกในองค์กร หน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคม นักศึกษาต้องเรียนรู้ Meth ๑ และ Meth ๒ สามารถทำ case work, Group work และมีนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ เป็นอาจารย์นิเทศงาน

- ฝึก ๒ ฝึกในชุมชน หน่วยงานที่รับฝึกมีพื้นที่การทำงานกับชุมชน เน้นการสังคมสงเคราะห์ ชุมชน พัฒนาชุมชน นักศึกษาเรียนรู้ Meth ๓ เน้น Community social work เป็นการทำงานที่เน้นชุมชนเป็นฐานและหลักมีส่วนร่วม

- ฝึก ๓ ฝึกในพื้นที่/ประเด็นที่นักศึกษาสนใจเน้นการทำงานสังคมสงเคราะห์แบบผสมผสาน นักศึกษาเรียนวิชา Meth ๔ และ Meth ๕ เน้นการบริหารจัดการโครงการ การออกแบบการทำงานอย่างมีมาตรฐานและเป็นมืออาชีพ

การฝึกภาคปฏิบัติ ๓ นั้นมุ่งให้นักศึกษา สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี หลักการ วิธีการสังคมสงเคราะห์อย่างผสมผสานผ่านโครงการทางสังคมเพื่อฝึกปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์อย่างลึกซึ้ง (ฝึกภาคสนาม ๕๗๐ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา)

เงื่อนไขการฝึกฯ ๓ ต้องสอบได้ วิชา สค.๓๐๑ การฝึกภาคปฏิบัติ ๒, สค.313 หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ ๔ และ สค.๓๑๔ หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ ๕

เนื้อหาของการฝึกฯ ๓ จึงเป็นการฝึกกลยุทธ์และกลวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์โดยตรงและโดยอ้อมทั้งระดับจุลภาคเชื่อมโยงกับมัชฌิมภาคและระดับมหภาคในองค์กรสังคมสงเคราะห์ทั้งในและต่างประเทศ หรือฝึกการทำงานสังคมสงเคราะห์ตามประเด็นสำคัญทางสังคม และเน้นการมีมาตรฐาน และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

๒. ฐานคิดในการกำหนดรูปแบบการฝึกฯ ๓

¹ เขียนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง เพื่อใช้ในการประชุมคณะกรรมการฝึกฯ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

หลักคิดสำคัญในการฝึกฯ ๓ มาจาก ๓ หลักคิด คือ Student centered + Group supervision + Constructive

ด้วยฐานคิดข้างต้น จึงกำหนดรูปแบบการฝึก ๓ ดังนี้

(๑) ฝึกภาคปฏิบัติ ๓ เป็นการฝึกงานแบบกลุ่ม ที่มีนักศึกษารวมกลุ่มกันตั้งแต่ ๓ – ๘ คนต่อผลงาน

(๒) ฝึกตามประเด็นความสนใจและนำเสนอโครงการ/โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

ที่สะท้อนการนำหลักวิชาการสังคมสงเคราะห์ไปใช้ในการทำงาน

สำหรับการหาประเด็นสำคัญในการฝึกฯ ๓ นั้น คณะอนุกรรมการฝึก ได้เสนอแนวทางการค้นหาประเด็นในการฝึกฯ ๓ โดยนักศึกษาต้องตอบโจทย์คำถาม ใน ๓ ประเด็นให้ได้ว่า

- ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคม พัฒนาสังคม นโยบายสังคม พัฒนาชุมชน อย่างไร?
- ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับการเป็น “สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต” อย่างไร
- ประเด็น/งานที่สนใจฝึกนั้น สามารถนำ หลักสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคม พัฒนาสังคม นโยบายสังคม พัฒนาชุมชน ไปใช้เพื่อสร้าง/เปลี่ยนแปลงพัฒนางาน/ประเด็น/ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไร?
- นักศึกษาต้องการฝึกอะไร และต้องการหาคำตอบเกี่ยวกับอะไร เชื่อมโยงในเรื่องใดบ้าง โดยนักศึกษาต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ มาอย่างน้อย 50% ก่อนจะเลือกทำโครงการออกแบบการฝึกงาน
- ในการฝึก 3 ต้องมีการใช้ทักษะและเครื่องมือในการฝึก อย่างน้อย 2 ชนิดขึ้นไป

(๓) ในขั้นตอนการเขียนโครงการและวางแผนการดำเนินงาน จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งในคณะและภาคสนาม ที่ทางคณะอนุกรรมการฝึกฯ ๓ แต่งตั้ง

(๔) นักศึกษาต้องนำโครงการและแผนการศึกษานำเสนอและสัมภาษณ์ โดยทีมคณาจารย์ผู้นิเทศงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกงานของนักศึกษา ซึ่งทางฝ่ายฝึกจะดำเนินการแต่งตั้งให้ โดยประเด็นการสัมภาษณ์ของทีมอาจารย์ผู้นิเทศงานนั้น จะมีขอบเขตดังนี้

- ทำไมถึงสนใจการฝึกงานในหน่วยงาน/โครงการนี้
- เพราะเหตุใดจึงสนใจในกลุ่มเป้าหมายในงานสังคมสงเคราะห์กลุ่มนี้
- คิดว่าจะเรียนรู้อะไรบ้างจากหน่วยงานนี้
- จงอธิบายถึง ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานที่ผ่านมา
- จงอธิบายถึงวิธีการเรียนรู้/แผนการเรียนรู้ของตนเอง
- จงนำเสนอความต้องการต่อการนิเทศงาน ต้องการอย่างไร
- จงนำเสนอว่า หากไปฝึกงานในพื้นที่ที่เสนอมานั้น จะทำงาน/มีบทบาทอย่างไรในทีมงานนั้น

- จงอธิบายถึงประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยทำงานกับประเด็น/กลุ่มที่เสนอมากับหน่วยงานที่ทำงานกับผู้ใช้บริการที่สนใจ

(๕) ขณะฝึกงาน จะมีทีมอาจารย์นิเทศงาน (Group supervision) ดูแลและให้คำแนะนำการฝึกงานของนักศึกษา เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

นอกจากนั้นการกำหนดพื้นที่การฝึกงาน มีกรอบการจัดหาพื้นที่การฝึกฯ ๓ กำหนดไว้ ๓ รูปแบบคือ

- กลุ่มนักศึกษาสนใจในพื้นที่การทำงานที่อาจต่อเนื่องจากการฝึกงานที่ผ่านมาแล้วทั้ง ฝึก ๑ และ ฝึก ๒ และเสนอมายังฝ่ายฝึกฯ พิจารณา
- กลุ่มนักศึกษามีความสนใจและต้องการฝึกงานในประเด็นเฉพาะเจาะจง เช่น สนใจการให้คำปรึกษาสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อการกระทำ ความรุนแรง ต้องการฝึกงานในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการบริการสังคมในโรงพยาบาล หรือ หน่วยงานบำบัดด้านยาเสพติด/ เหล้า, สนใจในประเด็นแรงงานข้ามชาติในชุมชน เป็นต้น
- ฝ่ายฝึกฯ สรรวจจัดหาพื้นที่ฝึกงาน จำแนกตามรายสาขาวิชาโท ซึ่งขณะนี้มีข้อมูลที่ฝ่ายฝึกได้สำรวจจากสาขาต่างๆ ดังนี้

สาขา	ประเด็นที่น่าสนใจ
การพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การค้ำนุชย์ การค้าประเวณีในเด็ก ๒. งานสังคมสงเคราะห์กับการต่อต้านการค้ามนุษย์ ๓. เด็กและเยาวชน ทั้งเรื่องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ๔. การกระทำ ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ๕. งานสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในองค์กรเอกชน ๖. สังคมสงเคราะห์ในโรงเรียนและสถานศึกษา
สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การสร้างนวัตกรรมในงานสังคมสงเคราะห์สุขภาพ ๒. สุขภาพชุมชนเพื่อการดูแลและฟื้นฟูสุขภาพ (ให้การดูแลเพื่อมิให้ป่วยซ้ำ หรือ มีอาการทรุดลง ๓. ทูตทางสังคม เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี
สวัสดิการผู้สูงอายุ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำตลาดในผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ ๒. การรณรงค์เตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ ๓. การรณรงค์การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับทุกวัย ๔. การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ ๕. การใช้ไอทีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ๖. การใช้ไอทีเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ
การบริหารแรงงานและสวัสดิการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. แรงงานข้ามชาติ เช่น สิทธิมนุษยชนต่อการปฏิบัติต่อแรงงานข้ามชาติ การค้ำนุชย์ด้านแรงงาน ฯลฯ ๒. ประเด็นความเป็นธรรม เช่น ความเป็นธรรมในการจ้างงาน การเลือกปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ การละเมิดสิทธิในรูปแบบต่างๆของแรงงานไทยและแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศ ฯลฯ ๓. ประเด็นการบริหารจัดการ เช่น การบริหารความหลากหลายแห่งแรงงาน (เพศสภาพ เชื้อชาติ ชั่ววัย สถานภาพเชิงวิชาชีพ) แรงงานคนพิการ (การยอมรับ สิ่งอำนวยความสะดวก การทำงานร่วมกับคนทั่วไป) ฯลฯ

สาขา	ประเด็นที่น่าสนใจ
	<p>๔. ประเด็นแรงงานประสพอุบัติเหตุ และพิการจากการทำงาน เช่น การฟื้นฟู การพัฒนาอาชีพ การทำงานหลังการฟื้นฟู การประกอบอาชีพหลังการฟื้นฟู ฯลฯ</p> <p>๕. ประเด็นความขัดแย้งแรงงาน เช่น การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง สภาพแรงงาน ฯลฯ</p> <p>๖. อาสาสมัครแรงงาน</p> <p>๗. Social Startup เช่น กิจการเพื่อสังคม และ CSR ด้านแรงงาน</p> <p>๘. แรงงานนอกระบบ เช่น หลักประกันความมั่นคง ทักษะคิดต่อแรงงานนอกระบบ การอยู่ร่วมกันในสังคม ฯลฯ</p>
พัฒนาชุมชน	<p>๑. สังคมสงเคราะห์ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๒. การพัฒนาชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>๓. กระบวนการพัฒนาและจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนสู่ความยั่งยืน</p> <p>๔. การจัดการความขัดแย้งในชุมชน/การสร้างชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข</p> <p>๕. การพัฒนาคุณภาพสังคม</p> <p>๖. การพัฒนาชุมชนเมืองสู่ชุมชนสุขภาวะ</p>
กระบวนการยุติธรรม	<p>๑. งานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม</p> <p>๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พ้นโทษ</p> <p>๓. บทบาทของภาคส่วนต่างๆในสังคมกับการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ</p> <p>๔. การกระทำผิดในเด็กและเยาวชน ฯลฯ</p>

๓. ช่วงเวลา และขั้นตอนการฝึกฯ ๓

ระยะเวลา ๗๒วัน เริ่มลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติ ๑๓ มกราคม – ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ แต่ กระบวนการฝึกเริ่มตั้งแต่เทอม ๑ /๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๔. การเตรียมการจัดการสำหรับฝึกฯ ๓ ของฝ่ายฝึกภาคปฏิบัติ

๑) เตรียมจัดทำแนวทางการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ (Guideline) สำหรับนักศึกษาในการใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าเพื่อเตรียมทำโครงการ/ออกแบบและวางแผนการฝึกร่วมกับอาจารย์ผู้นิเทศงานทั้งในและนอกคณะ

๒) จัดประชุมเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์นิเทศงานในคณะฯ รวมทั้งจัดประชุมเตรียมความพร้อมร่วมระหว่างอาจารย์ในคณะและอาจารย์นิเทศงานภาคสนาม

๓) ปฐมนิเทศและอบรมเตรียมความพร้อมนักศึกษา รวมทั้งรูปแบบการนิเทศงาน การป้จฉฉฉฉฉฉ

๔) จัดเตรียมค่าใช้จ่ายสำหรับหน่วยงานที่รับฝึกภาคปฏิบัติ

๕) รูปแบบการจัดสัปดาห์นำเสนอผลงานการฝึกภาคปฏิบัติ 3 (SW Filed Week) นิทรรศการและถอดบทเรียน

๕. สรุปการเตรียมการสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ ๓

๕.๑ การดำเนินงานล่าสุดสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ คือ ในวันปฐมนิเทศฝึกภาคปฏิบัติ ๒ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. รองคณบดีฝ่ายการศึกษาภาคปฏิบัติได้นำข้อมูลแนวทางการฝึกฯ ๓ ดังกล่าวข้างต้น ไปชี้แจงและเปิดให้นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ (ทั้งนี้ได้ส่งข้อมูลและ PPT ไปให้ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่ศูนย์ลำปาง ได้นำข้อมูลไปพูดคุยกับนักศึกษาที่ศูนย์ลำปางได้ทราบเช่นเดียวกัน)

๕.๒ ฝ่ายฝึกฯ ได้นำมติจากการประชุมคณะกรรมการฝึกฯ ๓ และคณะกรรมการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อกำหนดแนวทางการฝึกภาคปฏิบัติ เมื่อครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ๔๐๖ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต Teleconference ศูนย์ลำปาง จัดทำประกาศลงนามโดยคณบดีฯ เพื่อแจ้งให้นักศึกษา ดังนี้

๑) การไม่อนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชาใดๆ ร่วมกับวิชาฝึกภาคปฏิบัติ ๓ (สศ.๔๐๑) และวิชาสัมมนาทางสังคมสงเคราะห์ (สศ.๔๑๑)

๒) นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์รังสิต อนุญาตให้ฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ได้เฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น และนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์ลำปาง อนุญาตให้ฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ได้เฉพาะในเขตพื้นที่ภาคเหนือเท่านั้น เพราะเป็นการฝึกภาคปฏิบัติในภาคการศึกษา และมีระยะเวลาการฝึก ๕๗๐ ชั่วโมงประมาณ ๗๒ วันทำการ

๖. ร่างปฏิทินการฝึก ๓ ภาค ๒ /๒๕๖๒

กิจกรรม	วัน /เดือน /ปี
๑. ประชุมนักศึกษาเพื่อชี้แจงแนวทางการฝึกฯ	๓ มิถุนายน
๒. ยกร่างคู่มือการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ปฏิทินการฝึกฯ แบบประเมินผล	กรกฎาคม - สิงหาคม
๓. ประชุมนักศึกษาเพื่อชี้แจงกระบวนการพัฒนาโครงการและแผนการฝึก ๓	๙ กันยายน
๔. นักศึกษารวมกลุ่ม ๓ -๘ คน เพื่อคุยประเด็นที่จะพัฒนาเป็นโครงการและสถานที่ฝึกงานที่สนใจฝึก (ทั้งพื้นที่ที่หาเอง/ฝ่ายฝึกสำรวจจากสาขาต่างๆ/พื้นที่ต่อเนื่องจากฝึก ๑ และฝึก๒)	สิงหาคม - กันยายน
๕. กลุ่มนักศึกษาติดต่อประสานงานกับพื้นที่/สถานที่ฝึกงานเบื้องต้น รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการฝึกงานร่วมกับอาจารย์ที่กลุ่มนักศึกษาสนใจให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	สิงหาคม - กันยายน

กิจกรรม	วัน /เดือน /ปี
๖. ประชุมผู้ประสานงานสาขา เพื่อจำแนกประเด็นการฝึกของนักศึกษาทั้งตาม setting สาขา และตามความสนใจอื่นๆ รวมทั้งจัดประชุมคณาจารย์ เพื่อทำความเข้าใจในรูปแบบ แนวทาง กระบวนการ และขั้นตอนการฝึก ๓	กลางเดือนกันยายน
๗. กลุ่มนักศึกษาแจ้งฝ่ายฝึกให้ทราบถึงประเด็นที่สนใจ/พื้นที่/หน่วยงานที่จะลงฝึกงาน เพื่อฝ่ายฝึกจะได้พิจารณาและแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา จัดทำเอกสารให้นักศึกษานำไปประสานงานเบื้องต้นกับพื้นที่/หน่วยงานที่สนใจ (โดยฝ่ายฝึกจะจัดทำ checklist เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปตรวจสอบเบื้องต้น)	กันยายน – ตุลาคม (23 กันยายน)
๘. แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาในคณะและอาจารย์ภาคสนามอย่างเป็นทางการ เพื่อให้คำปรึกษาในการพัฒนาประเด็น/โครงการและแผนการฝึกงาน	กันยายน – ตุลาคม
๙. กลุ่มนักศึกษาได้รับการยืนยันจากหน่วยงาน/พื้นที่ฝึกงาน อาจารย์ที่ปรึกษา	ตุลาคม
๑๐. กลุ่มนักศึกษาพัฒนาโครงการและแผนการฝึกงาน ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในคณะและภายนอกคณะ	กันยายน – ตุลาคม
๑๑. กลุ่มนักศึกษาส่งเค้าโครงและแผนการฝึกฯ ๓ ให้ฝ่ายฝึกฯ	ตุลาคม – พฤศจิกายน
๑๒. แต่งตั้งทีมกรรมการสอบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อพิจารณาเค้าโครงและแผนการฝึกฯ ๓ ของนักศึกษา	ตุลาคม
๑๓. กลุ่มนักศึกษาเข้าสอบสัมภาษณ์เค้าโครงและแผนการฝึกฯ	พฤศจิกายน – ธันวาคม
๑๔. ประกาศรายชื่อกลุ่มนักศึกษาและพื้นที่ฝึกฯ ๓	ธันวาคม
๑๕. ปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมการฝึกภาคปฏิบัติ ๓	ต้นเดือนมกราคม ๒๕๖๓
๑๖. กลุ่มนักศึกษาไปรายงานตัวต่อหน่วยฝึก และเริ่มการฝึกภาคปฏิบัติ ๓	๑๓ มกราคม – ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓
๑๗. ประชุมเพื่อพิจารณาความก้าวหน้าของการฝึกฯ ๓ (เดือนละ ๑ ครั้ง) ระหว่างนักศึกษา อาจารย์นิเทศงานทั้งภาคสนามและในคณะ	มกราคม – เมษายน ๒๕๖๓
๑๘. ประชุมนำเสนอผลการฝึกฯ และรับการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ในหน่วยงาน (อาจารย์นิเทศงานทั้งในคณะและภาคสนาม และนักศึกษา ร่วมกันประเมินผล)	กลางเดือนเมษายน
๑๙. ปฐมนิเทศ เพื่อถอดบทเรียนการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ที่คณะฯ	ปลายเดือนเมษายน
๒๐. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์	ต้นเดือนพฤษภาคม

๗. แนวทางการเขียนโครงการฝึกปฏิบัติ ๓ และแผนการฝึกฯ

ฝ่ายฝึกฯ ได้ยกร่างแนวทางการเขียนโครงการฝึกปฏิบัติ ๓ เพื่อให้กลุ่มนักศึกษาไปค้นคว้าและเขียนโครงการฝึกฯ ๓ ซึ่งมี ๙ หัวข้อ ดังนี้

๑) ชื่อโครงการฝึก

๒) รายชื่อนักศึกษาในกลุ่ม (๓-๘ คน)

๓) หลักการและเหตุผลที่สนใจในประเด็นการฝึกฯ.....(ควรมีข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านการค้นคว้ามาพอสมควร)

๔) วัตถุประสงค์ในการฝึกฯ (ควรเป็นวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม)

๕) ขอบเขตในการฝึก (เนื้อหาการฝึกที่ละเอียด ชัดเจน, พื้นที่การฝึก (ที่คาดหมายไว้), กระบวนการขั้นตอนการฝึก ในแต่ละช่วง

๖) ความรู้ -ด้านแนวคิด ทฤษฎี หลักๆ ที่จะใช้ในการฝึกงาน

๗) ทักษะที่จะนำไปใช้ในการฝึก ๓ (รวมทั้งเครื่องมือในงานสังคมสงเคราะห์ต่างๆ อย่างน้อย ๒ ประการ)

๘) ผลที่คาดว่าจะได้รับ (กลุ่มนักศึกษาต้องตอบให้ได้ว่า การไปฝึก ๓ มาแล้วจะพัฒนา/เปลี่ยนแปลง/ปรับปรุง อะไรได้บ้างในระบบ/การทำงานขององค์กรที่ไปฝึกนั้น)

๙) แผนการฝึก ที่แสดงให้เห็นว่า ในระยะเวลา ๗๒ วัน (๕๗๐ ชั่วโมง) จะทำอะไร เมื่อไหร่ ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ดำเนินการฝึกในพื้นที่ และสิ้นสุดการฝึก โดยแผนการฝึกจะสะท้อนเนื้อหาการทำงาน /การใช้เวลา และความรับผิดชอบของแต่ละคนในกลุ่ม

๘. การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ๓

ผลจากการประชุมฯ ได้กำหนดแนวทางประเมินฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ให้เป็นการประเมินภายใต้หลักคิดสำคัญและวัตถุประสงค์ของการฝึก คือ การให้ความสำคัญกับนักศึกษาเป็นหลัก การยึดหลักการนิเทศงานและการฝึกงานแบบกลุ่ม และต้องมีการสร้าง/การเปลี่ยนแปลงจากการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ ตามโครงการ/แผนการฝึกงานที่นักศึกษาออกแบบ รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ที่มีความเป็นวิชาการและวิชาชีพ

ด้วยหลักต่างๆดังกล่าวจึงได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ใน ๙ หมวด ได้แก่

๗.๑ สมรรถนะด้านจริยธรรมและความเป็นนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ

๗.๒ สมรรถนะด้านการจัดการบูรณาการกับความหลากหลาย ความแตกต่าง

๗.๓ สมรรถนะด้านการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๗.๔ สมรรถนะด้านการบูรณาการและการใช้วิจัยสู่การฝึกปฏิบัติ และการฝึกปฏิบัติไปสู่การวิจัย

๗.๕ สมรรถนะด้านการบูรณาการการฝึกภาคปฏิบัติสู่นโยบายสังคม

๗.๖ สมรรถนะด้านการบูรณาการงานสังคมสงเคราะห์ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

๗.๗ สมรรถนะด้านการประเมินบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

๗.๘ สมรรถนะด้านการดำเนินงาน (Intervention) ทั้งกับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

๗.๙ สมรรถนะด้านการประเมินผลการดำเนินงานทั้งระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

➤ เกณฑ์การประเมินการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ มี ๕ ระดับ คือ

ระดับ คะแนน	รายละเอียด
๕	มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ยอดเยี่ยม เป็นที่ประจักษ์และได้ยอมรับ
๔	มีความสามารถตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานได้อย่างดีเด่น ในประเด็นที่ฝึกฯ
๓	มีความสามารถดำเนินการได้ตามความคาดหวังของการฝึกฯ และในประเด็นที่ฝึกฯ
๒	ยังไม่สามารถดำเนินการตามความคาดหวังในแผนที่กำหนดไว้ แต่มีแนวโน้มว่าจะดำเนินการได้
๑	ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่กำหนด และไม่มีความสามารถในการทำงานสังคมสงเคราะห์ได้ในอนาคต

ทั้งนี้ในการประเมินผล จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ๓ คือ กลุ่มอาจารย์ที่
ปรึกษาผู้นิเทศงานในคณะฯ อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม